

ZANDERSWEG 2

Algemeen

Op de hoek van de Zandersweg en de Prins Bernhardlaan gelegen voormalige doodgraverswoning van de rooms-katholieke begraafplaats Sint Barbara. De linksvoor op de begraafplaats gesitueerde woning werd in 1899 gebouwd in neorenaissancestijl naar ontwerp van J.C. Messelaar te Alkmaar. Opdrachtgever was het bestuur van de Sint Barbarastichting. De doodgraverswoning verving een kleinere voorganger, die vermoedelijk evenals de begraafplaats, de kapel en het hek van de begraafplaats dateerde uit 1887. Onder het voorste gedeelte (gezien vanaf de Zandersweg) van het huidige pand bevindt zich wellicht nog de fundering van de even brede voorganger. Op 2 mei 1899 vroeg het bestuur van de Barbarastichting aan B&W vergunning voor de bouw van de nieuwe doodgraverswoning, met daarbij een ontwerptekening die rechtsonder is gesigeneerd en gedateerd mei 1899 (secretariearchief van de gemeente Alkmaar 1816-1919, inv.nr. 551a, ingekomen stuk 440). Gemeente-architect G. Looman adviseerde op 12 mei positief over de vergunningaanvraag. Linksvoor in de woning was blijkens de ontwerptekening een "Ontvangkamertje". Uit het bouwdoossier Zandersweg 2 blijkt dat de woning in 1916 voor f 1,50 verhuurd werd, vermoedelijk aan de doodgraver. In 1959-'60 liet de Sint Barbarastichting het pand verbouwen. Bij deze verbouwing werd het zesruits schuifvenster rechts in de rechterzijgevel vervangen door een modern (liggend) venster, en maakte de bestaande houten keukenuitbouw (met privaat) rechtsachter plaats voor een stenen aanbouw waarin een keuken en gecombineerde wc/doucheruimte (ontwerp en uitvoering: A.P. Peperkamp). Ook het interieur is toen gemoderniseerd, waarbij onder meer de kamer linksachter en de naastgelegen woonkeuken tot één woonkamer werden samengevoegd en de kasten ter weerszijden van de kamerdeur werden gesloopt. In 1987 verloor het pand zijn woonfunctie en sindsdien is het in gebruik als kantoor van de Sint Barbarastichting. Afgezien van de moderne voordeur en de nieuwe onderramen in de bestaande vensters (oorspronkelijk vermoedelijk vierruits onderramen die omhoog geschoven konden worden, thans stolpramen) verkeert het exterieur nog grotendeels in de oorspronkelijke staat.

N.B. De genoemde aanbouw uit 1959-1960 en de twee dakkapellen (XXd) maken geen deel uit van de bescherming.

Beschrijving

Op rechthoekig grondplan gebouwd vrijstaand woonhuis van één bouwlaag onder een zolderverdieping met borstwering en zadeldak. Het dak heeft de nok evenwijdig aan de Prins Bernhardlaan en is gedekt met gesmoorde kruispannen. Ter verfraaiing zijn daarnaast bovenin rode kruispannen toegepast voor de twee bovenste rijen pannen en de "tanden" daaronder. De buitengevels zijn opgetrokken in rode machinale waalsteen in kruisverband met snijvoeg. Het muurwerk wordt verlevendigd door beige kunststeen waalformaat, onder meer toegepast voor de tweelaags banden ter hoogte van de boven- en lekdorpels van de vensters, de aanzet- en sluitstenen in de segmentbogen boven de parterrevensters, en de sierblokken ter weerszijden van de wisseldorpels en, op dezelfde hoogte, op de vier hoeken van het pand. Ter plaatse van het beige kunststeen zijn roze (bovenin de puntgevels) of donkergrijze snijvoegen toegepast. De boogvulling boven de parterrevensters en het deurkozijn bestaat uit geruit siermetselwerk van rode en gesmoorde baksteen en gele verblendsteen. De vensters zijn evenals de lekdorpels van hout.

De kopse voorgevel (ZO) aan de Zandersweg is uitgevoerd als een symmetrische puntgevel met op de begane grond twee vensters met tweeruits bovenlicht en in het midden van de verdieping een kleiner dito venster. Laatstgenoemd venster wordt ontlast door een strek met in het midden beige kunststeen (evenals de bovenste band roze gevoegd). Het muurvlak ter

weerszijden van het verdiepingsvenster wordt verlevendigd door een ruitvormig siermotief van beige kunststeen (eveneens roze gevoegd). De voorgevel wordt beëindigd door rechte windveren die voorzien zijn van een geprofileerde bovenrand en onderaan naar opzij uitknikken.

De linkerzijgevel (ZW) heeft links en rechts een venster met tweeruits bovenlicht en rechts van het midden een deurkozijn met geprofileerd kalf en tweeruits bovenlicht. Vóór de ingang ligt een kleine hardstenen stoep. De linkerzijgevel wordt evenals de rechterzijgevel bovenaan beëindigd door een lijstgoot op geprofileerde klossen.

In de rechterzijgevel (NO) bevindt zich rechts een keldervenster waarboven tot 1960 en zesruits parterrevenster (aan de dichtzetting boven het huidige venster is nog te zien waar dit venster gezeten heeft). Op het dakvlak boven de rechterzijgevel staat rechtsboven een lage rechthoekige schoorsteen van rode machinale waalsteen.

De achtergevel (NW) is afgezien van de niet beschermde keukenuitbouw links identiek aan de voorgevel.

Motivering

Het pand Zandersweg 2 is van algemeen belang wegens architectuur- en cultuurhistorische waarde als merendeels gaaf bewaard gebleven voormalige doodgraverswoning van de r.-k. begraafplaats, daterend uit het einde van de 19de eeuw en opgetrokken in neorenaissancestijl. Ook heeft het pand stedenbouwkundige waarde vanwege de beeldbepalende (verhoogde) ligging op de hoek van de begraafplaats.